

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/7/2019
Identifikačné číslo spisu:	7212202794
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2020
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:7212202794.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Dušana Čima a sudcov JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a JUDr. Jána Šikutu, PhD. v spore žalobkýň 1/ E. Y., 2/ A. Y. a 3/ E. F., všetkých trvale bytom v V. a zastúpených JUDr. Marekom Radačovským, advokátom v Košiciach, Žriedlová 3, proti žalovaným 1/ Y. Q. trvale bytom v V. a 2/ UNIQA poisťovňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Lazaretská 15, zastúpenej splnomocnenkyňou PRK Partners s.r.o, so sídlom v Bratislave, Hurbanovo námestie 3, v mene ktorej koná ako konateľka advokátka JUDr. Ing. Míriam Galandová, o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy 45.000 €, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 36C/35/2012, o dovolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 15. marca 2018 sp.zn. 3Co/101/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie vo veci samej z a m i e t a a vo zvyšku o d m i e t a.

Žalobkyne majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobkyne sa žalobou došliu Okresnému súdu Košice II (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) 1. februára 2012 domáhal, aby súd uložil obom žalovaným povinnosť zaplatiť každej z nich spoločne a nerozdielne 33.194 € (okrem náhrady trov konania), titulom náhrady nemajetkovej ujmy, za neoprávnený zásah do ich osobnostných práv, konkrétne do práva na súkromie a rodinný život chránených ust. § 11 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „O.z.“), ku ktorému prišlo pri dopravnej nehode dňa 15. októbra 2010 zavinenej žalovaným 1/ ako vodičom osobného motorového vozidla, povinne zmluvne poisteného pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovanej 2/, v dôsledku ktorej došlo k úmrtiu manžela žalobkyne 1/ a otca žalobkýň 2/ a 3/ E. Y. a k strate možnosti žalobkýň viesť s obeťou dopravnej nehody rodinný a súkromný život.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom z 2. decembra 2016 č.k. 36 C 35/2012-327 uložil obom žalovaným

povinnosť zaplatiť každej zo žalobkýň 15.000 € (čiastkové výroky I. až III. rozsudku), a to v lehote 3 dní s tým, že splnením povinnosti jedným zo žalovaných zanikne v rozsahu plnenia povinnosť druhého (čiastkový výrok VII.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (čiastkový výrok V.), vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania (čiastkový výrok IV.) a žalovaným uložil povinnosť zaplatiť súdne poplatky za žalobu v celkovej výške 1.548 € na svoj inak bližšie neidentifikovaný účet (čiastkový výrok VI., pričom z výroku rozsudku ako celku je zrejmé, že jeho čiastkový výrok VII. sa má vzťahovať i na túto povinnosť). Takéto svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami §§ 11 a § 13 O.z. a § 2 písm. g/, § 4 ods. 2 a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „zákon o PZP“ alebo „zákon č. 381/2001 Z.z.“), časťou odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora Európskej únie (ďalej tiež len „Súdny dvor“) vo veci C-22/12 z 24. októbra 2013 (vo veci známej tiež ako Haasová) vo väzbe na čl. 3 ods. 1 Smernice Rady (ES) 72/166/EHS z 24. apríla 1972, čl. 1 ods. 1 Smernice Rady (ES) 84/5/EHS z 30. decembra 1983, čl. 1 Smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 a viacerými rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „ústavný súd“) s osobitným dôrazom na protichodnosť záverov plynúcich z rozsudku najvyššieho súdu z 31. marca 2016 sp.zn. 3 Cdo 301/2012 a uznesenia ústavného súdu zo 16. decembra 2015 sp.zn. III. ÚS 646/2015. Dospel k záveru, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je dôvodný a náhrada v prisúdennej výške vzhľadom na závažnosť a nenapraviteľnosť vzniknutej ujmy za daných okolností primeraná. Vychádzal z toho, že povinnosť krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám motorovými vozidlami je zabezpečená a definovaná právnou úpravou Európskej únie, a preto i v preskúmvanej veci bolo nutné riešiť spornú právnu otázku v súlade s komunitárnym právom. Tzv. motorové smernice upravujú porovnateľné zaobchádzanie s poškodenými účastníkmi nehôd spôsobených motorovými vozidlami, bez ohľadu na miesto nehody na únijskom území a ukladajú členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola krytá poistením. Ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré upravujú náhradu škody pri nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu pritom odňať dotknutým smerniciam potrebný účinok, a majú tiež zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením.

3. Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež len „odvolací súd“) na odvolania všetkých strán sporu rozsudkom z 15. marca 2018 sp.zn. 3Co/101/2017 I. odmietol odvolanie žalobkýň proti výrokom rozsudku súdu prvej inštancie č. I. až III. a VII. zhora (teda čo do vyhovenia žalobe a spôsobu uloženia platobnej povinnosti); II. rovnako naložil s odvolaniami žalovaných proti výroku č. V zhora (čo do zamietnutia žaloby prevyšujúcej prisúdené sumy); III. potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z.z. v znení zákona č. 87/2017 Z.z. a dnes už i zákona č. 350/2018 Z.z., ďalej tiež len „C.s.p.“). rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch č. I. až III. a V. až VII. (tu rozumej celý rozsudok s výnimkou rozhodnutia o trovách konania); IV. zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku č. IV. zhora priznaním žalobkyniam nároku na plnú náhradu trov prvoinštančného konania a V. nepriznal náhradu trov odvolacieho konania žiadnej zo strán sporu. Dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne právne posúdil vecnú pasívnu legitímáciu žalovanej vyplývajúcu z aplikácie ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o PZP. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku i k odvolacím námietkam žalovanej 2/ uviedol, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie existovalo jediné známe rozhodnutie najvyššieho súdu, riešiace otázku pasívnej legitímácie povinnej zmluvnej poisťovne v obdobných prípadoch (už súdom prvej inštancie zmieňovaný rozsudok vo veci sp.zn. 3 Cdo 301/2012), po vydaní takého rozhodnutia ale došlo k zreteľnému posunu právneho názoru najvyšších súdnych autorít na takúto otázku, výrazom ktorého sa stali (okrem uznesenia ústavného súdu taktiež zmienenej už súdom prvej inštancie) ďalšie uznesenia ústavného súdu zo 17. augusta 2016 č.k. I. ÚS 474/2016-17 a z 11. októbra 2016 č.k. III. ÚS 666/2016-36, ako aj rozsudok najvyššieho súdu z 31. júla 2017 sp.zn. 6 MCdo 1/2016, ktorými bola formulovaná povinnosť extenzívneho a eurokonformného výkladu ust. § 4 ods. 2 písm. a/ zákona o PZP, aby bol dosiahnutý výsledok, ku ktorému smeruje príslušná smernica (2009/103/EHS) a ktoré tak reprezentujú novšiu a dostatočne stabilnú judikatúru vo vzťahu k problému predostretému aj odvolaním žalovanej 2/. Aj podľa názoru odvolacieho súdu tak náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody spadá do

rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zákona o PZP, argumentoval odvolací súd, ktorý sa stotožnil (navzdory námietkam oboch strán sporu) i s názorom súdu prvej inštancie o primeranosti výšky priznanej náhrady, porovnávajúc túto s výškami priznanými v iných obdobných (a už právoplatne skončených) konaniach.

4. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu ako celku podala žalovaná 2/ dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. a/, b/ aj c/ C.s.p. Už tu treba uviesť, že v tejto konkrétnej veci nešlo o vedomé porušenie povinnosti vypraviť dovolanie v súlade s ustanoveniami §§ 431 až 435 C.s.p., ani o popieranie principiálnej nemožnosti súbežného uplatnenia všetkých troch dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 rovnakého zákona, ale o jej reakciu na stav, v ktorom za výraz ustálenej judikatúry odvolacieho súdu považuje jeho rozhodnutia sp.zn. 3 Cdo 301/2012 a 4 Cdo 168/2009, resp. aj 7 Cdo 65/2013 a odvolací súd sa napadnutým rozsudkom od takejto judikatúry odklonil. Rozhodnutie vo veci sp.zn. 6 MCdo 1/2016 považuje za arbitrárne a nezákonné (majúc za to, že v tomto prípade mal konajúci senát predložiť vec veľkému senátu), ak by bol však dovolací súd názoru, že rozhodnutia ňou uvádzané nereprezentujú jeho ustálenú rozhodovaciu prax, dovolanie je prípustným buď pre nevyriešenie otázky pasívnej legitímácie poisťovne žiadnym rozhodnutím uverejneným v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky (ďalej tiež len „Zbierka“) alebo pre stav rozdielnosti rozhodovania odvolacieho súdu (vo vzťahu k takejto otázke). V ďalšom zotrvala na svojej skoršej argumentácii, podľa ktorej odvolací súd nesprávne vec právne posúdil, keď dospel k záveru, že nemajetková ujma pozostalých po obetiach dopravných nehôd spadá pod rozsah krytia podľa povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zákona č. 381/2001 Z.z. a že z tohto dôvodu je v spore pasívne legitimovaná. Navrhla preto, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a aj rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu voči nej zamietne, alt. rozsudok odvolacieho súdu zruší a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Žalobkyne navrhli dovolanie s poukazom na prekonanie dovolateľkou akcentovanej judikatúry tou novšou zamietnuť, resp. ho odmietnuť.

6. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 C.s.p.), a to osobou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), za splnenia podmienky jej zastúpenia i spisania dovolania na to určenou osobou (§ 429 ods. 1 C.s.p. v spojení s príslušnými ustanoveniami zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii) dospel k záveru, že dovolanie je vo veci samej neopodstatnené, preto je potrebné ho zamietnuť (§ 448 C.s.p.).

7. Žalovaná v dovolaní uviedla, že prípustnosť jej dovolania vyplýva z § 421 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/ C.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. je relevantná právna otázka, ktorá už bola dovolacím súdom vyriešená formou jeho ustálenej rozhodovacej praxe a odvolací súd sa v konkrétnej veci vlastným riešením od takejto už ustálenej praxe odklonil; z hľadiska písmena b/ rovnakého ustanovenia potom otázka, ktorú dovolací súd ešte nevyriešil (rozumej žiadnym rozhodnutím) a napokon z hľadiska § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p. ide o otázku už riešenú, pri ktorej riešení ale nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe odvolacieho súdu preto, lebo jeho jednotlivé senáty naďalej zastávajú odlišné (rozdielne) právne názory, čo sa prejavuje v ich pretrvávajúcom rozdielnom rozhodovaní.

9. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 C.s.p. (ktoréhokoľvek písmena), musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Takáto relevantná otázka musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (a následne aj dôvodnosť)

dovolania. Dovolateľ by mal aj uviesť, ako (ak už) je dovolacím súdom nastolená právna otázka riešená a doložiť tiež konkrétne (dovolaním označené) rozhodnutia dovolacieho súdu (v prípade podľa písmena a/ ustanovenia, o ktorom je reč, tie alebo to, ktoré reprezentujú už ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a v prípade podľa písmena c/ tie, ktoré sú naopak výrazom pretrvávajúcej rozdielnosti takejto jeho rozhodovacej praxe).

10. V danom prípade je z obsahu dovolania zrejmé, že žalovaná 2/ za otázku, ktorá je podľa jej názoru relevantná podľa § 421 ods. 1 C.s.p., označila „otázku pasívnej vecnej legitímácie poisťovateľov na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravných nehôd podľa zákona č. 381/2001 Z.z.“ a s ňou súvisiacu otázku „či v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. treba pod pojmom škoda rozumieť tiež nemajetkovú ujmu spôsobenú pozostalým po obetiach dopravnej nehody.“

11. Podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľka takto v dovolaní riadne vymedzila právnu otázku spôsobom, ktorý zodpovedá § 421 ods. 1 C.s.p. a zároveň náležite konkretizovala rozhodnutia dovolacieho súdu, pre ktoré má za to, že tu ide buď o odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, stav nevyriešenia ním nastolenej právnej otázky alebo o stav rozdielnosti rozhodovania. Takýto za iných okolností opatrný až alibistický prístup pritom dovolateľke v tomto prípade nešlo zazlievať, keďže je celkom zjavné, že z dôvodov priblížených už súdom prvej inštancie aj odvolacím súdom tu postupom času dochádzalo k takmer všetkým právnym situáciám predpokladaným ustanovením § 421 ods. 1 C.s.p. (hoci by dovolateľke nemohlo byť procesne na ujmu, ak by prípustnosť svojho dovolania vyvodzovala z iného písmena, než v ktorom by ho - ak vôbec - videl dovolací súd). Vzhľadom na to, že právne účinky dovolania nastávajú podaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku, bolo potrebné aj prípustnosť dovolania posudzovať podľa stavu v čase jeho podania, to znamená k 29. júnu 2018.

12. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. Vydaných SEFT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (viď R 71/2018).

13. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p., keďže v čase začatia dovolacieho konania 29. júna 2018 za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu šlo považovať rozhodnutia najvyššieho súdu označené (a preferované) dovolateľkou (navzdory nezverejneniu žiadneho z nich v Zbierke až na rozhodnutie vo veci sp.zn. 7 Cdo 65/2013, ktoré ale nerieši právnu otázku nastolenú v prejednávanej veci) a bolo tu tiež iné (významovo protichodné) rozhodnutie.

14. K problematike rozdielnosti rozhodovania dovolacieho súdu je potrebné uviesť, že právny poriadok Slovenskej republiky už v čase vydania rozhodnutí najvyššieho súdu, na ktoré poukazuje dovolateľka, predvídal možnosť existencie rozdielných právnych názorov súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach, zároveň však upravoval procedúru, prostriedky a nástroje zabezpečujúce koherentnosť judikatúry (k tomu viď napríklad ustanovenie § 22 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení). Tento mechanizmus [ktorý je v súčasnosti doplnený inštitútom veľkého senátu (§ 48 ods. 1 C.s.p.)], spočíval (a naďalej spočíva) najmä v zverejňovaní súdnych rozhodnutí zásadného významu najvyšším súdom, v prijímaní stanovísk k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov plénom najvyššieho súdu alebo príslušným kolégiom najvyššieho súdu.

15. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľka pravdivo uvádza, že v uznesení sp.zn. 4 Cdo 168/2009 dospel k záveru, že povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 O.z. Aj rozhodnutie sp.zn. 3 Cdo 301/2012 založil najvyšší súd (o.i.) na závere o

nedostatku pasívnej legítimácie poisťovne v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. Na totožných záveroch spočívalo tiež jeho rozhodnutie sp.zn. 8 Cdo 219/2016, v ktorom zotrval na tom, že povinné zmluvné poistenie upravené zákonom č. 381/2001 Z.z. nekryje ujmu spôsobenú zásahom do osobnostných práv pozostalých po obeti dopravnej nehody. Na druhej strane je ale tiež pravdou, že najvyšší súd v rozhodnutí sp.zn. 6 MCdo 1/2016 pri riešení predmetných otázok zaujal opačné právne závery. Niet pochyb, že rozhodovacia prax dovolacieho súdu „bola“ v istom časovom období (do ktorého spadala i čas začatia dovolacieho konania v tentoraz prejednávanej veci) rozdielna.

16. Taká situácia sa však neskôr zmenila, keď na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa konalo 9. októbra 2018, bol schválený na uverejnenie v Zbierke aj rozsudok z 31. júla 2017 sp.zn. 6 MCdo 1/2016, ktorý bol publikovaný v zbierke č. 8/2018 pod č. R 61/2018 v znení právnej vety: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legítimovaná“. V takomto rozhodnutí dovolací súd vysvetlil, že pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože tento zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené toho času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa pojmy „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú.

17. Právny názor, vyjadrený v judikáte R 61/2018 je potrebné aplikovať aj na daný prípad, i keď rozhodnutie najvyššieho súdu sp.zn. 6 MCdo 1/2016 nebolo ešte v čase rozhodovania odvolacieho súdu publikované v Zbierke. Dovolací súd na vysvetlenie tohto konštatovania pripomína, že už v niektorých iných svojich rozhodnutiach (8 MCdo 4/2014, 3 Cdo 233/2015, 3 Cdo 223/2016) vyjadril právny názor, podľa ktorého nový (judikátúrou nanovo, prípadne inak formulovaný) právny názor sa aplikuje aj do minulosti (retrospektívne). Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza. Pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu, iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti. Súd, ktorý rozhoduje po zmene judikatúry, nemôže vedome aplikovať nesprávny, judikátúrou už prekonaný názor. Nový právny názor je vzhľadom na to potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Tým sa prípustné retrospektívne pôsobenie zmeny judikatúry líši od neprípustného retroaktívneho pôsobenia právnych noriem.

18. Pre úplnosť (a k dovolacím námietkam žalovanej 2/) sa pritom žiada doplniť, že najlepšiu odpoveď na jej argument o arbitrárnosti a nezákonnosti rozhodnutia najvyššieho súdu vo veci sp.zn. 6 MCdo 1/2016 dalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu schválením takéhoto rozhodnutia na uverejnenie v Zbierke (vrátane časti odôvodnenia viažúcej sa k otázke riešenej v právnej vete). V prípade námietok procesnej povahy, týkajúcich sa tvrdeného porušenia povinnosti predložiť vec veľkému senátu, pritom dovolací súd nemá dôvod ustupovať od tej časti svojej argumentácie z tu spomínaného rozhodnutia, ktorá síce v Zbierke uverejnená nebola, ktorou sa ale podľa svojho názoru dostatočne a i ústavne konformne s existenciou (či presnejšie neexistenciou) príslušnej procesnej povinnosti vysporiadal.

19. Z uvedeného vyššie je tak zrejma neopodstatnenosť námietky žalovanej 2/, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 C.s.p.).

20. To sa však týkalo len veci samej a nie aj tých čiastkových výrokov rozsudku odvolacieho súdu, ktoré buď vôbec nemali povahu jeho meritórneho (potvrdzujúceho alebo zmeňujúceho) rozhodnutia, a

preto boli z dovolacieho prieskumu podľa § 421 C.s.p. vylúčené (tu rozumej výroky odmietajúce odvolania oboch strán sporu), alebo mali len povahu rozhodnutí nezávisiacich od riešenia dovolaním položenej právnej otázky (výroky o trovách konania a o poplatkovej povinnosti za žalobu); u ktorých na prípustnosť dovolania nebolo z čoho.

21. Dovolací súd preto dovolaniu žalovanej 2/ vo veci samej, ktoré síce bolo prípustné, ale nie dôvodné, nevyhovел a dovolanie v tejto časti podľa § 448 C.s.p. zamietol a vo zvyšku rovnaké podanie podľa § 447 písm. c/ C.s.p. odmietol.

22. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0, v časti trov konania pomerom hlasov 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.